

Marek Dylewski

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu

SPRAWOZDANIA FINANSOWE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I MOŻLIWOŚCI ICH WYKORZYSTANIA W OCENIE DOKONAŃ SAMORZĄDU

Streszczenie: Artykuł prezentuje problematykę związaną ze sprawozdawczością w jednostkach samorządu terytorialnego jako głównego źródła danych analiz stosowanych w sektorze samorządowym. Podstawowe informacje pochodzą z planowanych i wykonanych budżetów JST. Budżet w ujęciu ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych zestawia dochody, przychody oraz wydatki i rozchody. Natomiast sama uchwała budżetowa zawiera także plany finansowe zakładów budżetowych, zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu JST, plany dochodów rachunku dochodów jednostek z zakresu systemu oświaty oraz wydatków nimi finansowanych. Istotnym problemem, jaki poruszono w artykule, jest przydatność informacji sporządzanych w JST do celów zarządczych, w tym oceny dokonań. Postawionym problemem badawczym jest pytanie, czy dotychczasowe informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej są wystarczające, aby skutecznie zarządzać, w szczególności finansami, oraz oceniać dokonania w nowych warunkowaniach prawnych i konieczności zastosowania metod budżetowania zadaniowego.

Słowa kluczowe: jednostki samorządu terytorialnego, sprawozdawczość, miary dokonań.

1. Wstęp

Podstawowym źródłem materiałów informacyjnych do analiz stosowanych w sektorze samorządowym są dane z planowanych i wykonanych budżetów JST. Budżet w ujęciu ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych zestawia dochody, przychody oraz wydatki i rozchody. Natomiast sama uchwała budżetowa zawiera także plany finansowe zakładów budżetowych, zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu JST, plany dochodów rachunku dochodów jednostek z zakresu systemu oświaty oraz wydatków nimi finansowanych. Dodatkowymi źródłami danych są też sprawozdania finansowe, które jednostki organizacyjne danej jednostki samorządowej muszą obligatoryjnie wypełniać i przekazywać do odpowiednich organów (np. organu wykonawczego, regionalnych izb obrachunkowych lub innych organów administracji publicznej). Jednak odrębnym problemem jest przydatność informacji sporządzanych w JST do celów zarządczych, w tym oceny dokonań.

Coraz bardziej złożone otoczenie, w jakim zaczęły funkcjonować samorzady, zmusza do zastanowienia się, refleksji i postawienia problemu badawczego, czy dotychczasowe informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej są wystarczające, aby skutecznie zarządzać, w szczególności finansami, oraz oceniać dokonania w nowych uwarunkowaniach prawnych i konieczności zastosowania metod budżetowania zadaniowego.

2. Sprawozdawczość budżetowa jako element informacji finansowej w jednostkach samorządu terytorialnego

Sprawozdania budżetowe są podstawowym materiałem informacyjnym do badań, ocen i analiz wykorzystywanych w zarządzaniu JST oraz w procesie podejmowania decyzji bieżących i perspektywnych. Oprócz sprawozdawczości typowo budżetowej na potrzeby analiz wykorzystywane są sprawozdania zgodne z ustawą o rachunkowości [Ustawa o rachunkowości 2002].

Sprawozdawczość budżetowa obejmuje zestawienia liczbowe sporządzone według podziałek klasyfikacji budżetowej w sumach narastających od początku roku do końca okresu sprawozdawczego na podstawie danych wynikających z rachunkowości budżetowej. Mogą one występować jako sprawozdania jednostkowe oraz zbiorcze. Sprawozdania przedstawiają dane dotyczące przebiegu i wyników wykonania planów finansowych i budżetu oraz stanu i struktury majątku jednostek sfery budżetowej, jak również stan należności i zobowiązań na koniec danego okresu sprawozdawczego. Zadaniem sprawozdań jest dostarczenie danych na potrzeby analizy, planowania, kontroli i podejmowania decyzji [Potoczny 1997, s. 158]. Ponadto są one podstawowym instrumentem kontroli stanu realizacji zadań budżetowych oraz kontroli prawidłowości wykorzystania środków publicznych.

System sprawozdań jednostek i zakładów budżetowych jest dostosowany do struktury organizacyjnej danej JST. Ponadto zasadą jest, że dysponenti niższego szczebla przekazują sprawozdania dysponentom wyższego szczebla. Suma danych prezentowanych w sprawozdaniach jednostek i zakładów budżetowych objętych budżetem JST składa się na zbiorcze sprawozdanie z wykonania budżetu tego samorządu z zachowaniem odpowiednich metod rozliczania się z budżetem, tj. brutto bądź netto.

W rozporządzeniach w sprawie sprawozdawczości budżetowej, którego zakres przedmiotowy obejmuje sprawozdawczość z wykonania procesów związanych z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem przez jednostki sektora finansów publicznych, a także w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych określono [Rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości... 2010; Rozporządzenie w sprawie sprawozdań... 2010]:

1. Rodzaje, formy, terminy i sposoby sporządzania sprawozdań budżetowych:
  - a) z wykonania budżetów JST,
  - b) z wykonania planów finansowych jednostek budżetowych,

c) z dochodów i wydatków na rachunkach jednostek oświatowych,
d) z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
e) o stanie środków finansowych na rachunkach bankowych JST,
f) z poniesionych przez jednostki sektora finansów publicznych wydatków strukturalnych.

2. Rodzaje, formy, terminy i sposoby sporządzania przez jednostki sektora finansów publicznych sprawozdań w zakresie ogółu operacji finansowych, zwłaszcza dotyczących należności i zobowiązań, w tym państwowego długu publicznego, udzielonych poręczeń i gwarancji.

3. Jednostki zobowiązane do sporządzania poszczególnych rodzajów sprawozdań oraz odbiorców tych sprawozdań wraz ze wskazaniem terminów ich sporządzania.

Jednostki samorządu terytorialnego są ustawowo zobligowane do sporządzania sprawozdań statystycznych na podstawie obowiązków wynikających z aktualnych przepisów prawnych. Terminy i tryb ich przekazywania różnią się między sobą, jednak ogólny charakter pozostaje niezmienny. Najważniejsze z nich, z punktu widzenia informacyjnego oraz zarządczego, to sprawozdania [Rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości... 2010]:

- Rb-27S – sprawozdania z realizacji dochodów budżetowych,
- Rb-PDP – roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu,
- Rb-28S – sprawozdanie z wykonania wydatków budżetowych,
- Rb-Z – sprawozdanie o stanie zobowiązań JST,
- Rb-N – sprawozdanie ze stanu należności JST,
- Rb-NDS – sprawozdanie o nadwyżce, deficycie budżetu JST, uwzględniającego także strumienie przychodów i rozchodów budżetowych za dany okres sprawozdawczy.

Podstawową cechą sprawozdań budżetowych w obecnie obowiązującym systemie sprawozdawczym jest podporządkowanie ich celom statystycznym państwa jako całości. Służą one do agregacji w skali makro przebiegu procesów finansowych w JST i analiza ich struktury i zawartości, czy też inaczej wymaganych informacji, jakie powinny zawierać – taki na pewno był podstawowy cel sporządzania sprawozdań statystycznych.

3. Ocena przydatności informacyjnej sprawozdań budżetowych w procesie zarządzania i oceny dokonań w realizacji zadań w jednostkach samorządu terytorialnego

Informacja w praktyce wykorzystywana jest na dwa sposoby. Po pierwsze menedżerowie używają jej do sterowania i zarządzania podmiotami, a zainteresowani odbiorcy zewnętrzni do podejmowania decyzji niezbędnych do rozwiązywania własnych

problemów. Jednak w działalności gospodarczej przydatność informacji, w szczególności finansowej, bywa ograniczona istniejącą sytuacją, bądź w niektórych sytuacjach wymagana jest informacja innego rodzaju niż informacja finansowa. Zakres wykorzystania informacji w procesach decyzyjnych sektora publicznego często jest uwarunkowany sytuacyjnie, dlatego należy uwzględnić ograniczenie roli informacji finansowej w racjonalizacji procesów używania zasobów i pomiaru dokonań.

Można wyróżnić cztery kategorie użytkowników informacji finansowej o jednostkach niezorientowanych na działalność gospodarczą [Nowak 1998, s. 88]:

- dostawcy środków pieniężnych: podatnicy, pożyczkodawcy, dostawcy zasobów niefinansowych, pracownicy, członkowie oraz ofiarodawcy,
- użytkownicy produktów dostarczanych przez daną jednostkę,
- podmioty odpowiedzialne za ustalanie polityki oraz za nadzór i ocenę menedżerów jednostek, czyli właściwe organa regulacyjne i organa nadzorujące,
- menedżerowie jednostek niezorientowanych na działalność gospodarczą.

Informacja finansowa w praktyce pełni następujące funkcje [Dylewski i in. 2004, s. 22–23; Bakalarska 1992, s. 5]:

- poznawczą,
- informacyjną,
- kontrolną,
- wnioskotwórczą,
- statystyczną.

Możliwości wykorzystania sprawozdań statystycznych będą determinowane przez główne obszary badań, jakimi są: pionowa i pozioma analiza sprawozdań finansowych, obejmująca analizę strukturalną dochodów i analizę struktury rodzajowej wydatków realizowanych w danej JST; analiza zdolności do wywiązywania się z zobowiązań, samodzielności finansowej, zadłużenia, efektywności realizacji przedsięwzięć i zadań JST (efektywność realizowanych zadań obecnych i przyszłych); ocena procesów inwestycyjnych i źródeł ich finansowania. Szczególnie te analizy, których efektem jest ich wykorzystywanie w procesie zarządzania oraz oceny dokonań, wymagają specyficznych informacji dotyczących stanu majątkowego i w zakresie źródeł finansowania majątku, i działalności jednostki samorządu terytorialnego [Dylewski i in. 2010; Bakalarska 1992, s. 5].

Oprócz wskazanych wyżej możliwości wykorzystania informacji sprawozdawczych istotne są też informacje dotyczące mierników dokonań. Nowa ustawa o finansach publicznych wprowadziła definicję budżetu w układzie zadań. Układ zadaniowy to zestawienie odpowiednio wydatków budżetu państwa lub kosztów jednostki sektora finansów publicznych sporządzone według funkcji państwa, oznaczających poszczególne obszary działań państwa, oraz: zadań budżetowych grupujących wydatki według celów, podzadań budżetowych grupujących działania umożliwiające realizację celów zadania, w ramach którego podzadania te zostały wyodrębnione. Zadania i podzadania powinny być tworzone wraz z opisem celów tych zadań i podzadań, a także z bazowymi i docelowymi miernikami stopnia reali-

zacji celów działalności państwa, oznaczającymi wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie bazowego i docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów [Ustawa o finansach publicznych 2009, art. 2].

Jakkolwiek ustawa o finansach publicznych nie odnosi się wprost do konieczności stosowania instytucji budżetu zadaniowego przez JST, to jednak nakłada pewne obowiązki, które w swojej istocie są elementami budżetu zadaniowego. Wynika to z obowiązków z zakresu kontroli zarządczej, która w jednostkach sektora finansów publicznych obejmuje ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności zapewnienie zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji, zarządzania ryzykiem [Ustawa o finansach publicznych 2009, rozdz. 6].

Sprawozdawczość, jeżeli ma być jednocześnie narzędziem wykorzystywanym w procesie zarządzania JST, powinna być sporządzana zgodnie z zasadami prowadzenia analiz w tym zakresie, to znaczy: z zachowaniem obiektywizmu, koncentracji, rzeczowości, przejrzystości, kompleksowości, współdziałania, utrzymania jakości. Ponadto powinna ona umożliwiać pomiar dokonań. Z punktu widzenia nowych uwarunkowań możliwość przeprowadzenia w danej JST pomiaru i analizy dokonań jest elementem kluczowym. Podstawą w procesie budżetowania zadaniowego jest przyjęcie mierników, których rolą jest mierzenie postępów w realizacji zadania. Ważna jest także możliwość oceny kosztów i korzyści, czyli dokonanie pomiaru efektywności realizowanych zadań. Zwykle problem oceny konkretnego dokonania rozważa się w dwóch aspektach: osiągnięcia zaplanowanego rezultatu oraz osiągnięcia właściwej jakości ekonomicznej [Postuła, Perczyński (red.) 2009, s. 129–130]. Stąd też niezbędny jest sprawny system informacji ewidencji i monitorowania dokonań. System ten skupia się na: koncepcjach ewidencji dokonań w zakresie realizowanych zadań w JST, metodach pomiaru rezultatów, kontrolowaniu wyników, ich analizie i ustalaniu przyczyn odchyleń [Karmańska 2009, s. 21].

Istotnym elementem jest, aby prezentowany materiał analityczny (sprawozdawczy) był:

- porównywalny,
- wiarygodny,
- aktualny,
- kompletny.

Czy sprawozdawczość stosowana w JST spełnia wskazane kryteria, a do tego umożliwia syntetyczną ocenę dokonań w realizacji zadań publicznych? Jeśli chodzi o porównywalność, to przy stosowaniu dużych uogólnień nie ma z tym większych problemów, gdy dokonujemy analiz w ujęciu dynamicznym. Ale schodząc z badaniem materiału informacyjnego na większy poziom szczegółowości, napotkamy barierę porównywalności ze względu na jedną gruntowną zmianę klasyfikacji bud-

zetowej oraz kilka pomniejszych, które łącznie powodują, że bez zabiegów doprowadzenia do porównywalności nie jest możliwe przetwarzanie danych finansowych w sposób rzetelny i umożliwiający wyciąganie prawidłowych wniosków w procesach podejmowania decyzji.

Cały przegląd sprawozdań nie zawiera elementów systemu dokonań. W zasadzie ten element powinien się znaleźć w sprawozdaniach organów JST z wykonania budżetu. Ale budżet to nie całość zasobów JST. Jeśli dodamy do tego całą gospodarkę pozabudżetową oraz działalność komercyjną, to okazuje się, że gdy nie ma woli ze strony samej JST, to nie ma mowy o ewidencji i pomiarze dokonań.

Wiarygodność danych w zakresie sprawozdawczości budżetowej nie powinna budzić większych wątpliwości, ponieważ niezgodność danych z ewidencji księgowej z danymi ujętymi w sprawozdaniach jest traktowana jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Podkreślić należy, że tylko nieliczne (największe) JST są zobowiązane do badania sprawozdań finansowych przez zewnętrznych audytorów.

Jeśli chodzi o aktualność sprawozdań – gdy zarządzający JST chcą je wykorzystać, odpowiednio do terminów, w których są one sporządzane – to trzeba podkreślić, że mamy tu do czynienia ze znacznym opóźnieniem prezentacji stanu realizacji procesów budżetowych, jakie mają miejsce w trakcie wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Obowiązki sprawozdawcze nie zawsze dotyczą okresów bieżących, a często zamykają się w okresach kwartalnych i półrocznych.

Kompletność można tu odnosić do wypełnienia obowiązków sprawozdawczych i sporządzania wszystkich sprawozdań będących obowiązkiem JST. Z drugiej strony zaś, kompletność to dysponowanie niezbędnymi informacjami, które są wymagane w podejmowaniu danych decyzji w zakresie zarządzania. Tu niestety można mieć wiele do życzenia, ponieważ cele, w jakich sporządzane są sprawozdania budżetowe, to statystyka budżetu państwa, a nie cele zarządcze JST. W zasadzie nie ma na razie mowy o twardych obowiązkach sprawozdawczych dotyczących realizowanych zadań publicznych.

Wymagany prawem system sporządzania sprawozdań JST nie dostarcza osobom zarządzającym finansami w JST wystarczających danych do analiz, które można wykorzystywać w procesie zarządzania w JST. Do wad obecnego systemu należą:

1. Nieadekwatność do praktyki oraz brak uwzględnienia nowych uwarunkowań prawnych, szczególnie jeśli chodzi o obowiązki w zakresie pomiaru dokonań.

2. Częste zmiany systemu klasyfikacji budżetowej, która uniemożliwia zapewnienie ciągłości informacji finansowej.

3. Zmiany klasyfikacji zadań według klasyfikacji budżetowej oraz układu kompetencji, co zaciera rzeczywiste trendy i zmiany dotyczące kosztów i potrzeb finansowych w tym zakresie.

4. Blokada możliwości analizy trendów; zmiany organizacyjne wewnątrz struktury gmin (tworzenie i likwidowanie spółek oraz zakładów budżetowych) powodują, że przy obecnym systemie składania sprawozdań nie ma możliwości analizy trendów zmian ani oceny efektywności i zasadności dokonywanych zmian i przeprowadzanych restrukturyzacji realizowanych zadań.

5. Brak standardów raportowania o majątku; mimo prawnego obowiązku prowadzenia rachunkowości majątkowej w sektorze publicznym, brak jest zunifikowanej obowiązkowej formy prezentowania raportów czy bilansów majątkowych, wskutek czego dane są bardzo niskiej jakości i nie nadają się do analiz i tym samym do zarządzania finansami.

6. Niewystarczające dane o wydatkach i ich efektywnym zastosowaniu (brak miar i metod pomiaru dokonań) oraz skonsolidowanym podejściu do realizacji zadań publicznych. Gospodarki budżetowej i pozabudżetowej nie traktuje się jako łącznych zasobów danej JST. Oznacza to brak wypracowanych standardów oceny dokonań JST (pomimo obowiązków w tym zakresie określonych w ustawie o finansach publicznych).

7. Niewystarczające informacje dotyczące wykorzystywanego długu i kosztów z tym związanych, niezbędne w tym wypadku do oceny zasadności i efektów angażowania zewnętrznych zwrotnych źródeł finansowania działalności samorządu. Definicja przedsięwzięć w nowej ustawie o finansach publicznych nie wyczerpuje elementów standardowego pomiaru dokonań w zakresie realizacji projektów.

Standardowa sprawozdawczość finansowa jednostek samorządowych, oprócz obecnie pełnionej funkcji, powinna stanowić także bazę danych o:

- efektywności realizacji zadań i dokonaniach,
- sytuacji majątkowej jednostek i jej zmianach,
- wartości i stanie infrastruktury do świadczenia poszczególnych usług,
- całości przepływów finansowych będących pod kontrolą każdej z jednostek samorządowych,
- środkach kierowanych na rozwój i utrzymanie tego majątku,
- kosztach świadczenia poszczególnych usług i zakresie ich prywatyzacji,
- stanie zadłużenia jednostek samorządowych.

Pamiętać należy przy tym, że system sprawozdawczości powinien być prosty i czytelny oraz jednocześnie umożliwiający jego skorelowanie z systemem ewidencji finansowo-księgowej. Bez zapewnienia kompatybilności z systemem ewidencji rosnąć będzie liczba błędów w sprawozdawczości, a część niezbędnych danych będzie musiała być przygotowywana manualnie, bez możliwości wykorzystania ich bezpośrednio z systemów finansowo-księgowych. Nie wszystkie JST dysponują odpowiednią bazą kadrową i techniczną, aby sprostać wymogom sprawozdawczym, nie poświęcając na to zbyt dużo czasu. Ponadto dysponowanie kompetencjami do ustalania form sprawozdawczości nie upoważnia jednocześnie do ignorowania potrzeb w tej dziedzinie tych jednostek, na które ten obowiązek spada. Dużym wyzwaniem może być dla JST opracowanie systemu sprawozdań informujących o dokonaniach w realizacji zadań publicznych w kontekście wymogów dotyczących budżetu zadaniowego oraz kontroli zarządczej. Obecnie raczej nikt nie traktuje poważnie tego rodzaju obowiązków. Wynika to z faktu, że problem oceny celowości i efektywności dokonań w JST należy do niej samej i jej organów. Kwestionować można tylko brak odpowiednich metod i mierników pomiaru dokonań.

4. Wnioski

Pełna i kompleksowa sprawozdawczość JST umożliwiłaby zbudowanie odpowiedniej bazy danych dotyczących sytuacji finansowej i majątkowej danej jednostki samorządowej. Ponadto ułatwiłaby wyszukiwanie potrzebnych informacji w krótkim czasie i przeprowadzanie wycinkowych analiz dostosowanych do potrzeb zarządczych. Taka zmodyfikowana sprawozdawczość umożliwiłaby także oszacowanie wartości majątku publicznego i środków potrzebnych na zapobieganie jego deprecjacji oraz na jego odtworzenie. Należy postulować zmiany w zakresie:

- rozdziału kompetencyjnego (według zadań) w systemie sprawozdawczości jednostek samorządu terytorialnego,
- odejścia od sprawozdań powielających te same informacje, a wprowadzenie sprawozdawczości cechującej się kompleksowością, mogącej spełniać zapotrzebowanie informacyjne co najmniej kilku odbiorców,
- objęcia kompleksową sprawozdawczością wydatków bieżących i majątkowych z uwzględnieniem miar dokonań wymaganych w budżetowaniu zadaniowym,
- podporządkowania systemów sprawozdawczych wymogom zasad ewidencji finansowo-księgowej,
- zapewnienia ciągłości finansowej na podstawie systemu sprawozdań uwzględniających rzeczywiste i wszystkie zdarzenia, które mają wpływ na sytuację finansową JST.

Obserwacja ewolucji systemu sprawozdawczości budżetowej napawa raczej niepokojem niż optymizmem, ponieważ coraz bardziej widoczny jest rozdzwitek między potrzebami informacyjnymi samorządu i budżetu państwa. Stopniowo prowadzi to będzie do podwójnej sprawozdawczości i tym samym większego zaangażowania środków na te cele. Nadmierna szczegółowość, tym samym i pracochłonność, może nasuwać pytanie o sens i stopień wykorzystania przekazywanych w dotychczasowej formie sprawozdań, ponieważ nawet sprawozdania z wykonania budżetu państwa, które zawierają wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego, charakteryzują się bardzo dużym stopniem uogólnienia.

Literatura

- Bakalarska B. [1992], *Sprawozdawczość budżetowa i jej analiza*, ODDK, Gdańsk.
- Dylewski M., Filipiak B., Gorzałczyńska-Koczkodaj M. [2004], *Analiza finansowa w jednostkach samorządu terytorialnego*, Municipium, Warszawa.
- Dylewski M., Filipiak B., Gorzałczyńska-Koczkodaj M. [2010], *Metody analityczne w działalności jednostek podsektora samorządowego*, Difin, Warszawa.
- Karmańska A. [2009], *Wartość ekonomiczna w systemie informacyjnym rachunkowości finansowej*, Difin, Warszawa.
- Nowak W.A. [1998], *Rachunkowość sektora publicznego. Koncepcje, metody, uwarunkowania*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Postuła M., Perczyński P. (red.) [2009], *Wdrażanie budżetu zadaniowego*, Ministerstwo Finansów, Warszawa.

Potoczny K. [1997], *Rachunkowość budżetowa*, Wydawnictwo eMPI², Poznań.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (DzU nr 20, poz. 103).

Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (DzU nr 43, poz. 247).

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (DzU z 2002, nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

FINANCIAL STATEMENTS OF LOCAL GOVERNMENTS AND THE POSSIBILITIES OF THEIR USE IN THE ASSESSMENT OF LOCAL GOVERNMENTS ACHIEVEMENTS

Summary: The article presents problems connected with reporting in local government units, as a primary source of data analysis used in the local government. Basic information comes from planned and executed budgets of LGUs. The article discusses an important problem, the usefulness of the information compiled in the local government for management purposes, including evaluation of performance. The research problem is whether the previous information derived from budgetary reporting is sufficient for the effective management, particularly finance, and for the evaluation of the performance in the new legal conditions and the necessity of applying the methods of budgeting.